

Баєва О.І.

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ

У становленні організаційних форм управління лізингом і формуванні його правового середовища в Україні виділено два етапи.

Для першого етапу (до прийняття в 1997 р. Закону України “Про лізинг”) характерна відсутність спеціального законодавства і нормативних актів про лізинг, нерозвиненість цієї форми підприємницької діяльності, а також відсутність достатнього практичного досвіду. В таких складних умовах учасникам лізингових угод доводилось застосовувати закони і нормативні акти, які регулюють подібні відносини. Найбільш близькі в юридичному і економічному значенні - договір оренди й договір майнового найму. Але ці договори мають суттєві відмінності, пов’язані з виконанням зобов’язань і способом ведення бухгалтерського обліку. Тому сторони стикалися з певними труднощами при реалізації лізингових угод. Усе це стримувало розвиток лізингу в Україні. На цьому етапі майже весь обсяг лізингових операцій припадав на комерційні банки.

Другий етап (після прийняття в 1997 р. Закону України “Про лізинг”, в 1999р. були внесені зміни і доповнення в цей Закон) – характеризується активним формуванням спеціальної нормативної бази для регулювання лізингових відносин. В цей період в лізингову діяльність поряд із комерційними банками включились спеціалізовані компанії, створені як за участю, так і без участі банківського капіталу. Характерним для цього етапу є і виникнення державної агролізингової компанії у вересні 1997 року. Першу її форму представляла дирекція державного лізингового фонду для технічного переоснащення сільського господарства. У своїй роботі вона керувалася “Порядком використання коштів державного лізингового фонду на придбання вітчизняної сільськогосподарської техніки та двигунів до неї”, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України.

Друга організаційна форма виникла після виконання постанови Кабінету Міністрів України № 225 “Про утворення державного лізингового підприємства “Украгролізинг”. На її розвиток прийнята №1352 Постанова Кабінету Міністрів України “Про заходи щодо забезпечення діяльності державного лізингового підприємства “Украгролізинг”, основні положення якої визначають зміст та організацію державних агролізингових операцій.

На нашу думку, можна виділити новий етап в розвитку лізингової діяльності, який розпочався з 2001 року. Для цього етапу характерно збільшення обсягу лізингових операцій, поживлення розвитку лізингової діяльності в аграрному секторі при активній участі держави. Прийнятий Закон України

“Про лізинг” в новій редакції, містить ряд нових положень і передбачає можливість застосування сублізингу, розширення прав лізингодавців щодо дострокового припинення лізингової угоди, чітко окреслена відповідальність сторін, звужені правові обмеження щодо обов’язкових умов лізингової угоди тощо. Завдяки Указу Президента України “Про додаткові заходи щодо дальшого розвитку лізингу в аграрному секторі економіки” агролізинг в Україні одержав новий імпульс подальшого розвитку. Указ визначав нову організаційну форму ведення державного агролізингу.